

KOMPLEMENTARNOŚĆ BADAŃ NAD LITURGIĄ
KS. PROF. DR. HAB. ZDZISŁAWA JAŃCA

W Katedrze Liturgiki w Collegium Jana Pawła II na jednej ze ścian znaleźć można szereg portretów profesorów, którzy przez lata tworzyli historię dzisiejszej specjalizacji liturgicznej w Sekcji Liturgiki i Homiletyki KUL. Za aktualnym kształtem tej specjalizacji kryje się przecież życie i praca wielu liturgistów. Ks. prof. Wacław Schenk, ks. prof. Wojciech Danielski, ks. prof. Jerzy Józef Kopeć, ks. prof. Zbigniew Wit, ks. prof. Czesław Krakowiak to nie tylko imiona i nazwiska, ale przede wszystkim życie, życie poświęcone badaniom nad liturgią, życie poświęcone dydaktyce, prowadzeniu innych, młodszych na drodze naukowej poprzez promowanie prac magisterskich i doktorskich. W życiu każdego naukowca, profesora można wskazać kilka momentów dla niego ważnych, ważnych, bo wyznaczają one kolejne etapy na drodze kariery, a może należałoby powiedzieć na drodze służby nauce. Z pewnością każdy z uprawiających naukę z sentymentem patrzy na swoje pierwsze, może nieraz nieporadne kroki stawiane jako naukowiec, obroniona praca doktorska, pierwsze artykuły i publikacje to pierwszy moment wart zauważenia. Potem kolejne stopnie w karierze naukowej, habilitacja, zyskanie stopnia profesora, kolejne ważne książki, konferencje, czy doktoraty, w których uczestniczy się już nie jako broniący, ale jako promotor czy recenzent, to kamienie milowe drogi, będącej przygodą naukową. Jest jednak także ta ważna chwila, kiedy przejście na emeryturę, chciałoby się powiedzieć kończy pracę, jednak właściwie należy stwierdzić stawia człowieka nauki w nowej roli, już nie pracownika uniwersytetu, ale przecież dalej naukowca, dalej profesora. Taki moment jest zawsze czasem pewnego podsumowania, spojrzenia na lata pracy, powrotu do tego wszystkiego, co stało się przeszłością, a co ukształtowało profesorskie i naukowe dzisiaj konkretnej osoby. Przejście na emeryturę ks. prof. dr. hab. Zdzisława Jańca skłania do spojrzenia na jego osobę i drogę naukową, do spojrzenia na to wszystko, co w jego osobie i pracy stało się także przez lata i naszym udziałem, pracowników i studentów Sekcji Liturgiki i Homiletyki KUL.

Zdzisław Janiec urodził się 4 stycznia 1951 r. w Stalowej Woli. Po latach nauki w szkole podstawowej, a następnie średniej wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Przemyślu, gdzie w latach 1969-1976 studiował filozofię

i teologię. W roku 1976 ukończył studia i otrzymał święcenia prezbiteratu. Jako młody ksiądz został skierowany do pracy duszpasterskiej. W 1980 r. przyszły profesor podjął studia licencjackie w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, na specjalizacji teologia pastoralna. Podjęte studia licencjackie ukończył on dwa lata później na podstawie rozprawy: *Religijność katechizowanej młodzieży w Rozwadowie*, otrzymując tytuł licencjata w zakresie teologii pastoralnej. W latach 1991-1993 ks. Zdzisław Janiec odbył studia doktoranckie w KUL. Stopień doktora uzyskał na podstawie dysertacji napisanej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Jerzego Józefa Kopcia CP pod tytułem: *Formacja eucharystyczna młodzieży do czynnego udziału we Mszy świętej w świetle wypowiedzi maturzystów miasta Przemyśla* (Lublin 1993). Praca, która została oparta na aż 400 ankietach przeprowadzonych wśród młodzieży w pierwszym roku nauczania w szkole, w bardzo dobry sposób opisała sytuację formacji eucharystycznej młodzieży zarówno w wymiarze przedstawienia stanu aktualnego jak i prognoz oraz wniosków pastoralnych. W 1994 r. ks. dr. Zdzisław Janiec został powołany na stanowisko osobistego sekretarza Biskupa Sandomierskiego – prof. dr. hab. Wacława Świerzawskiego. Rok później podjął funkcję wykładowcy liturgiki w Wyższym Seminarium Duchownym w Sandomierzu, Instytucie Teologicznym im. Bł. Wincentego Kadłubka, a równocześnie w Diecezjalnym Studium Organistowskim w Sandomierzu. Zadania te pozwoliły przełożyć nowemu doktorowi teologii wiedzę teoretyczną na praktykę dydaktyczną, która w przyszłości stała się obok podejmowanych dalszych badań i poszukiwań naukowych drugą – śmiało można powiedzieć – umiłowaną dziedziną działalności uniwersyteckiej. W roku akademickim 2002/2003 odbył roczny staż habilitacyjny z liturgiki w Papieskim Instytucie Liturgicznym im. św. Anzelma w Rzymie. Po odbyciu stażu i powrocie z Rzymu ks. Zdzisław Janiec pracował w Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie jako asystent Sekretarza Generalnego Konferencji Episkopatu Polski.

W 2004 r. ks. dr. Zdzisław Janiec otrzymał stanowisko adiunkta w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Katedrze Teologii Liturgii, co jednocześnie wiązało się z podjęciem zadań wykładowcy liturgiki. Wśród prowadzonych wykładów wyróżnić trzeba zagadnienia związane z pobożnością ludową, kultem Najświętszej Maryi Panny, liturgią kościoła domowego czy – z czasem – komunikacyjnym wymiarem liturgii. Prowadzenie zajęć dydaktycznych wiązało się w życiu ks. dr. Zdzisława Jańca z dalszą pracą badawczą podejmującą problematykę liturgiczną. Zwieńczeniem pracy naukowej w tym wymiarze było nadanie mu przez Radę Wydziału Teologii KUL w 2006 r. stopnia doktora habilitowanego na podstawie dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej *Komunikacyjny wymiar liturgii* (Sandomierz 2006) oraz przeprowadzonego kolokwium habilitacyjnego. Uzyskanie kolejnego

stopnia naukowego wiązało się także z podjęciem przez niego w 2007 r. nowej funkcji, mianowicie kierownika nowo powstałej Katedry Liturgiki Pastoralnej. W ten sposób ks. dr hab. Zdzisław Janiec powrócił w nowej już roli do problematyki, od której rozpoczynał swoją karierę naukową, kontynuując i rozwijając jednocześnie pracę prowadzoną przez wiele lat przez ks. prof. dr. hab. Jerzego Józefa Kopcia. W 2008 r. ks. dr hab. Zdzisław Janiec został mianowany profesorem nadzwyczajnym KUL, a w 2014 r. otrzymał tytuł profesora nauk teologicznych. Ważnym momentem życia księdza profesora było otrzymanie przez niego w 2017 r. stanowiska profesora zwyczajnego. Ks. prof. dr hab. Zdzisław Janiec jest autorem ok. 30 książek i wielu artykułów o tematyce liturgiczno-homiletycznej zarówno o charakterze stricte naukowym, jak też popularyzującym problematykę liturgiczną związaną z pobożnością chrześcijańską, zwłaszcza maryjną. Obok działalności naukowej pełni on także wiele funkcji w różnych stowarzyszeniach i towarzystwach, jak: Stowarzyszenie Polskich Liturgistów (od 1994 r.), Towarzystwo Naukowe KUL (od 2004 r.), Polskie Towarzystwo Mariologiczne (od 2007 r.). W 2017 r. został powołany przez Konferencję Episkopatu Polski na konsultora Komisji Maryjnej. Oprócz wymienionych wspomnieć trzeba o tak ważnej funkcji jak pełnienie przez niego od 2010 r. funkcji postulatora procesu beatyfikacyjnego sługi Bożego ks. Wincentego Granata.

Patrząc na bogaty życiorys naukowy ks. prof. dr. hab. Zdzisława Jańca jak też na pokaźną bibliografię, umieszczoną na stronie internetowej KUL, zapytać trzeba o problematykę poruszaną w jego badaniach. Można ją ująć w tryptyk, na który składają się następujące zagadnienia. Pierwszym z nich jest liturgika pastoralna, której celem jest wypracowanie konkretnych działań duszpasterskich, pozwalających na coraz głębsze i świadome uczestniczenie w liturgii. W nurcie liturgiki pastoralnej ksiądz profesor zajmował się przede wszystkim problematyką kultu Maryjnego oraz zagadnieniami związanymi z pięknem oraz prawidłowym uczestnictwem w liturgii, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki *ars celebrandi*. Drugim działem, związanym z jego pracą habilitacyjną, było szerokie zagadnienie komunikacji w liturgii. Badania skupione na personalnym wymiarze liturgii, jakim jest jej aspekt komunikacyjny pomiędzy Osobą Boga a osobą człowieka, dają podstawę teoretyczną do konkretnych rozwiązań pastoralnych. Trzecim zagadnieniem, obecnym szczególnie w promowanych pracach naukowych, jest formacja liturgiczna, biblijna i muzyczna osób bezpośrednio związanych z liturgią jako jej uczestnicy, czy przyjmujący sakramenty. Ten wymiar pracy naukowej księdza profesora Jańca służy określeniu aktualnego stanu formacji, a jednocześnie wyznacza kierunki jej rozwoju.

Przejsie na emeryturę to zakończenie etapu pracy na uczelni, ale jak to było powiedziane na wstępie, to równocześnie początek nowego etapu bycia naukowcem. Znając księdza profesora Zdzisława Jańca, nie tylko wierzę, ale pewien jestem, że ani nie odłoży pióra, ani nie zaprzestanie propagowania liturgii, liturgii w której – jak zawsze mówi – zbawcze wydarzenia z przeszłości stają się liturgicznym *hodie* przeżywanym w celebracji. Z pewnością już za chwilę będziemy mogli wziąć do ręki kolejną z jego publikacji, wysłuchać jeszcze wielu jego konferencji czy homilii. Wdzięczni za lata wspólnej pracy, życzymy księdzu profesorowi by ten nowy etap naukowego życia był równie owocny jak dotychczasowa praca.

Ks. Zbigniew Głowacki
Sekcja Liturgiki i Homiletyki KUL
e-mail: zbigniew.glowacki@kul.pl